[2018] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1085

ਅਖਿਲੇਸ਼ ਸਿੰਘ @ ਅਖਿਲੇਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ

ਬਨਾਮ

ਲਾਲ ਬਾਬੂ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2018 ਦਾ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2108)

21 ਫਰਵਰੀ, 2018

[ਏ. ਕੇ. ਸੀਕਰੀ ਅਤੇ ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਜੇ.ਜੇ.)

ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ, 1908:

ਆਦੇਸ਼ 61, ਨਿਯਮ 2 ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਤੇ ਨਿਯਮ 27 - ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ - ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ, ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਖੰਡਨ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਜਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ- ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ: ਆਦੇਸ਼ 61 ਦੇ ਨਿਯਮ 2 ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਖੇਡ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ, ਜੇ ਕਿਸੇ ਨਵੇਂ ਆਧਾਰ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ - ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ (ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ) ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਖੰਡਨ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਜਾਂ ਵਾਧੂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਦਾਖਲਿਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ- ਮਾਮਲਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਖੰਡਨ - ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ

ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ: ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦਾ ਆਦੇਸ਼ 61, ਨਿਯਮ 27, ਜੋ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਧਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤਾਂ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਜਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਆਦੇਸ਼ 61 ਨਿਯਮ 27 ਉਪ-ਨਿਯਮ (2) ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕਰੇਗੀ। ਆਦੇਸ 61, ਨਿਯਮ 27 ਵਾਧੂ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਬਾਰੇ ਚੁੱਪ ਹੈ। ਕੀ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਖੰਡਨ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਵੇ। [ਪੈਰਾ 11] [1092-A-C]

XXXXXX

2. ਆਦੇਸ਼ 61, ਨਿਯਮ 2 ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜੋ ਅਪੀਲ ਦੇ ਯਾਦ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਦੇਸ਼ 61, ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਚੋਣ ਲੜਨ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਨਵੇਂ ਆਧਾਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਖੇਡ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ

ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਵੇਂ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਆਦੇਸ਼ 61, ਨਿਯਮ 27 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਦੇ ਉਸੇ ਰਸਤੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 13] [1092-F-G]

3. ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਜੋ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਸਨ, ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਹੋਰ ਸਹਿ-ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜੋ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵੰਡ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੰਡ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਸਨ, ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਖੰਡਨ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਥਿਤ ਸਵੀਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 13] [1093-A-B]

4. ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਆਈ.ਏ.ਐਸ. ਨੂੰ ਕੋਈ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਆਈ.ਏ. ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦਾ ਮੌਕਾ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸੇ ਦਿਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਈ.ਏ. ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਵੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੰਡਨ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤਾਂ

ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 13] [1093-C-D]

XXXXXX

ਅਖਿਲੇਸ਼ ਸਿੰਘ @ ਅਖਿਲੇਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਲਾਲ ਬਾਬੂ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ 1087

5. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕਦੇ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿਚਲੀ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਜਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬਿਆਨ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਹੈ, ਨੂੰ ਖੰਡਨ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਜਾਂ ਦਾਖਲੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਵੀਕਾਰ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਥਿਤ ਸਵੀਕਾਰ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 16] [1095-A-C]

ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਿਟੀ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਬੋਰਡ ਬਨਾਮ ਐਚ ਨਾਰਾਇਣਿਆ ਅਤੇ ਹੋਰ (1976) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 9: [1977] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 178; ਸ਼ਾਲੀਮਾਰ ਕੈਮੀਕਲ ਵਰਕਸ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸੁਰੇਂਦਰ ਆਇਲ ਐਂਡ ਦਾਲ ਮਿੱਲਜ਼

(ਰਿਫਾਇਨਰੀਜ਼) ਅਤੇ ਹੋਰ (2010) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 423: [2010] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 703 – ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤ ਗਿਆ।

ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੇਸ ਹਵਾਲਾ

[1977] 1 SCR 178	ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 14
[2010] 10 SCR 703	ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 15

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2018 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2108

1976 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 704 ਵਿੱਚ ਪਟਨਾ ਵਿਖੇ ਨਿਆਂਇਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 08.03.2017 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਪੇਸ਼ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ ਮੋਨੀ ਸਿਨਮੋਏ, ਅਰਵਿੰਦ ਕੁਮਾਰ ਪਾਂਡੇ, ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ, ਅਸ਼ੋਕ ਆਨੰਦ।

XXXXXX

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੇਠ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਜੇ. 1. ਇਹ ਅਪੀਲ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 08.03.2017 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 704/1976 ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਪੱਖਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ

ਗਈ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਵੰਡ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

2. ਇਸ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਕੇਸ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ: -

ਟਾਈਟਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 406/1973 ਸ਼ੀਓ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸਿੰਘ (ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਦਾ) ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸਮਾਸੂਚੀ ਬੀ, ਸੀ ਅਤੇ ਡੀ ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ 1/4 ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਵੰਡ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਪੂਰਵਜ ਦੇ ਵੰਸ਼ਜ ਹਨ। ਕਲਪੂ ਸਿੰਘ ਦੇ ਚਾਰ ਪੁੱਤਰ ਸਨ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਸ਼ੀਓ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਾਖਾ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦੇ ਸਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਹੋਰ ਤਿੰਨ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ 1963 ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਆਸ ਪਾਸ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਪਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਲਪੂ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਆਪਣੇ ਮੈਸ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਅਤੇ ਪੂਜਾ ਵਿੱਚ ਵੱਖ ਹੋ ਗਈਆਂ ਪਰ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਕਾਨ ਸਾਂਝੇ ਰਹੇ। ਪਟਨਾ ਡਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਇੰਤਕਾਲ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਵੀ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਮਿਤੀ 10.08.1976 ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸਮਾਸੂਚੀ ਬੀ, ਸੀ ਅਤੇ ਡੀ ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ 1/4 ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਦੋਸ਼ੀ ਲਾਲ ਬਾਬੂ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਵਿਰੁੱਧ 1976 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 704 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ-ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ, ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਨ,

ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 61 ਨਿਯਮ 27 ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ। ਆਦੇਸ਼ 61 ਨਿਯਮ 27 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਹਿਲੀ ਅਰਜ਼ੀ 27.10.1997 ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ 27.08.1992 ਦੇ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵਾਧੂ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋਰ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ 1998 ਦਾ ਆਈ.ਏ. ਨੰਬਰ 6457, 2011 ਦਾ ਆਈ.ਏ. ਨੰਬਰ 3731 ਅਤੇ 2016 ਦਾ ਆਈ.ਏ. ਨੰਬਰ 5195 ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਈ.ਏ.ਐਸ. 'ਤੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 08.03.2017 ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 1998 ਦੇ ਆਈ.ਏ. ਨੰਬਰ 6457, 2011 ਦੇ ਆਈ.ਏ. ਨੰਬਰ 3731 ਅਤੇ 2016 ਦੇ ਆਈ.ਏ. ਨੰਬਰ 5195 ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਕੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

XXXXXX

ਅਖਿਲੇਸ਼ ਸਿੰਘ @ ਅਖਿਲੇਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਲਾਲ ਬਾਬੂ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ
[ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਜੇ.] 1089

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ।

3. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਦੇਸ਼ 61 ਨਿਯਮ 27 ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ-ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਾ ਦੇਣ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਪੂਰੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਪੱਖਪਾਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਹਿ-ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਸਵੀਕਾਰਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਖੰਡਨ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ-ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਖੰਡਨ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਸਮੁੱਚੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ।

4. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਵੀਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਸਹੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਬੰਧਤ ਆਈ.ਏ. ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਨਾ ਤਾਂ ਆਈ.ਏ. ਨੂੰ ਕੋਈ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਦੇ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਜੋ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਨ, ਕਦੇ ਵੀ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ

ਨਾ ਹੀ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ 'ਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਖੁਦ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਈ.ਏ. ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਕਦੇ ਵੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

XXXXXX

5. ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਅੱਗੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜੋ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਹੋਈ ਹੈ, ਵੰਡ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

6. ਅਸੀਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

7. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਬਚਾਓਕਰਤਾ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਸਨ; ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ।

8. ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ, ਜੋ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲੈਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਨ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤ ਸਨ, ਜੋ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਏ ਸਨ। ਆਦੇਸ਼ 61 ਨਿਯਮ 27 ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 22 ਤੋਂ 25 ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। 27.10.1997 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਹੋਰ ਟਿੱਪਣੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 23, 24 ਅਤੇ 25 ਵਿੱਚ ਹੋਰ I.A.s ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਤਿੰਨ ਆਈ.ਏ.ਐਸ. ਨੂੰ 1998 ਦੇ ਆਈ.ਏ. ਨੰਬਰ 6457, 2011 ਦੇ ਆਈ.ਏ. ਨੰਬਰ 3731 ਅਤੇ 2016 ਦੇ ਆਈ.ਏ. ਨੰਬਰ 5195 ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਅਤੇ ਉਕਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਪੈਰਾ 26, 30 ਅਤੇ 31 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਰਣਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ:-

"26. ਇੱਥੇ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ-ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ-ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਾਰ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਭਾਵ ਕਲਪੂ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪਿਛਲੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਆਪਸੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵੰਡ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੰਡ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

XXXXXX

ਸਾਰੇ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ, ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਖੁਦ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪਿਛਲੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ, ਭਾਵ ਵੰਡ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਾਲ 1958-59 ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੀ ਵੰਡ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਅੰਤਰ-ਵੰਡ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ 1965 ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਭਰਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵੰਡ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਸਿਰਫ ਵਿਵਾਦ ਹੈ ਕਿ ਵੰਡ ਕਿਸ ਸਾਲ ਹੋਈ ਸੀ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵੰਡ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਾਲ 1973 ਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਭਾਵੇਂ ਵੰਡ 1958-59 ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਸੀ ਜਾਂ ਸਾਲ 1965 ਵਿੱਚ। ਇਹ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਵੰਡ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵੰਡ ਕਰ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ।

30. ਮੇਰੀ ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਤਿੰਨ I.As ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਮੈਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵੰਡ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਕੋਈ ਏਕਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਦਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਿਦਵਾਨ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਖੋਜ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਲਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

31. ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਸ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵੰਡ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ-ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

9. ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪੈਰਾ 11 ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸੁਣਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਆਈ.ਏ.ਐਸ. ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਇਆ।

10. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਈ.ਏ. ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ। ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸੀ, ਨੂੰ ਖੰਡਨ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਥਿਤ ਸਵੀਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ।

XXXXXX

11. ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦਾ ਆਦੇਸ਼ 61 ਨਿਯਮ 27, ਜੋ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਧਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤਾਂ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਜਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਆਦੇਸ਼ 61 ਨਿਯਮ 27 ਉਪ ਨਿਯਮ (2) ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਇਹ

ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕਰੇਗੀ। ਆਦੇਸ਼ 61 ਨਿਯਮ 27 ਵਾਧੂ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਬਾਰੇ ਚੁੱਪ ਹੈ। ਕੀ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਖੰਡਨ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਵੇ।

12. ਇੱਕ ਵਿਵਸਥਾ ਜੋ ਆਦੇਸ਼ 61 ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੀ ਨੋਟ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਆਦੇਸ਼ 61 ਨਿਯਮ 2, ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

2. ਉਹ ਆਧਾਰ ਜੋ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਲਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ- ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਅਪੀਲ ਦੇ ਯਾਦ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਧਾਰ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜਾਂ ਸੁਣਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ; ਪਰ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦੇ ਯਾਦ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਾਂ ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ: ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਉਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੇਸ ਲੜਨ ਦਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਮੌਕਾ ਨਾ ਮਿਲਿਆ ਹੋਵੇ।

13. ਆਦੇਸ਼ 61 ਨਿਯਮ 2 ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜੋ ਅਪੀਲ ਦੇ ਯਾਦ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਦੇਸ਼ 61 ਨਿਯਮ 2 ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਜੋੜਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਨਵੇਂ ਆਧਾਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ

ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਖੇਡ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਵੇਂ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਆਦੇਸ਼ 61 ਨਿਯਮ 27 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਦੇ ਉਸੇ ਰਸਤੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਵੇਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਜੋ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ, ਜੋ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਸਨ, ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਹੋਰ ਸਹਿ-ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜੋ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵੰਡ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਹੈ।

XXXXXX

ਅਖਿਲੇਸ਼ ਸਿੰਘ @ ਅਖਿਲੇਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਲਾਲ ਬਾਬੂ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ
[ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਜੇ.] 1093

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੰਡ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ, ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਸਨ, ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਖੰਡਨ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਥਿਤ ਸਵੀਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਆਈ.ਏ.ਐਸ. ਨੂੰ ਕੋਈ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਆਈ.ਏ. ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਜਵਾਬੀ

ਹਲਫਨਾਮੇ ਦਾ ਮੌਕਾ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਸੇ ਦਿਨ, ਯਾਨੀ 08.03.2017 ਨੂੰ ਆਈ.ਏ.ਐਸ. ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ, ਜੋ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹਨ, ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੰਡਨ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ।

14. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ **ਨੇ ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਸਿਟੀ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਬੋਰਡ ਬਨਾਮ ਐਚ ਨਾਰਾਇਣਈਆ ਅਤੇ ਹੋਰ, (1976) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 9** ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼ 61 ਨਿਯਮ 27 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੀ ਹੋਂਦ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਨੁਮਾਨ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਫ਼ੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 28 ਵਿੱਚ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

"28. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 41 ਨਿਯਮ 27 ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਰਨ ਲਈ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਨਿਯਮ 27 ਆਦੇਸ਼ 41 ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕਿਸੇ ਠੋਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਿਉਂ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਜੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੀ ਹੋਂਦ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਨੁਮਾਨ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

15. ਇਸੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ **ਸ਼ਾਲੀਮਾਰ ਕੈਮੀਕਲ ਵਰਕਸ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸੁਰੇਂਦਰ ਆਇਲ ਐਂਡ ਦਾਲ ਮਿੱਲਜ਼ (ਰਿਫਾਇਨਰੀਜ਼) ਅਤੇ ਹੋਰ, (2010) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 423** ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਫੈਸਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ 61 ਨਿਯਮ 27 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤਾਂ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਖੰਡਨ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ। ਪੈਰਾ 16 ਤੋਂ 18 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

"16. ਵਿਦਵਾਨ ਇਕੱਲੇ ਜੱਜ ਨੇ ਟ੍ਰੇਡਮਾਰਕ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਸਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ 41, ਨਿਯਮ 27 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਧਾਰ ਸੀ। ਪਰ ਫਿਰ ਇਕੱਲੇ ਜੱਜ ਨੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਵਿਚ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਲਏ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਖੰਡਨ ਵਿਚ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ।

17. ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲੈਣਾ ਫਿਰ ਗਲਤ ਸੀ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਆਦੇਸ਼ 41 ਨਿਯਮ 27 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਧੂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼ 41 ਨਿਯਮ 27 (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਏ ਜਾਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸਨ। ਪਰ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹੀ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਦਵਾਨ ਇਕੱਲੇ ਜੱਜ ਨੇ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ, ਉਸ ਨਾਲ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਪੱਖਪਾਤ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਲਈ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਲਈ ਉਚਿਤ ਰਸਤਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਵਿਦਵਾਨ ਇਕੱਲੇ ਜੱਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਦੇ ਅਸਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਰਿਮਾਂਡ 'ਤੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜੇ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਖੰਡਨ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹਾਂ।

18. ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ 25-4-2003 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਵਿਦਵਾਨ ਇਕੱਲੇ ਜੱਜ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਦੇ ਅਸਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਏ ਜਾਣ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਵਿਦਵਾਨ ਇਕੱਲੇ ਜੱਜ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੰਡਨ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ 41 ਨਿਯਮ 28 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀਮਤ ਰਿਮਾਂਡ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।

XXXXXX

16. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕਦੇ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ, ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਜਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਖੰਡਨ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਦਾਖਲੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ. ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਵੀਕਾਰ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਥਿਤ ਸਵੀਕਾਰ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਹੁਣ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਖੰਡਨ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ 1976 ਤੋਂ ਲੰਬਿਤ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਰਾਏ ਜ਼ਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਲਵੇ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ

ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਖੁਦ ਚੁੱਕਣਗੀਆਂ।

ਕਲਪਨਾ ਕੇ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Prabhat Kiran, Advocate
D/923/2000
Bar Council of Delhi